

เทศน์เช้า วันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองขวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ทำไมเราต้องมาวัด เรามาวัด มาวัดทำไม? มาวัดมาทำบุญกุศล ทำบุญกุศลเพื่ออะไร? ทำบุญกุศลเพื่อให้หัวใจมันผ่อนคลาย ปฏิสนธิจิต เวลาจิตเดิมแท้นี้ผ่อนคลาย จิตเดิมแท้นี้ผ่อนคลาย จิตเดิมแท้นี้เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ ถ้าจิตเดิมแท้นี้เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ เวลาเกิดมา เวลาเกิดมาจิตเดิมแท้พาเกิด มันต้องมีความสุขสิ เห็นไหม มันมีความสุขมากนะ เวลาลูกเล็กเด็กแดงเราดูแล พ่อแม่ไอ้ แก้วตาดวงใจเลยละ เวลาเกิดมา แก้วตาดวงใจ

จิตเดิมแท้นี้ผ่อนคลาย จิตเดิมแท้นี้หมองไปด้วยอุปกิเลส มันต้องมาศึกษาเล่าเรียน มันต้องมีมารยาทสังคม อุปกิเลส กิเลสอย่างละเอียด เราต้องสั่งสอนให้ลูกของเราทุกคน ให้ลูกของเรามีปัญหา ให้ลูกของเรา เห็นไหม จิตเดิมแท้นี้ผ่อนคลาย จิตเดิมแท้นี้หมองไปด้วยอุปกิเลส สิ่งที่อยู่อุปกิเลส ชีวิตที่เกิดมา จิตเดิมแท้ๆ ปฏิสนธิจิตๆ เกิดมานี้จิตเดิมแท้เกิด พอจิตเดิมแท้มันเกิด เกิดในวัฏฏะ พอเกิดในวัฏฏะไปเกิดในสถานะไหนละ ไปเกิดสถานะไหน เวลาทำบุญกุศลก็เพื่อเหตุนี้ไง

ถ้าทำสิ่งใดมา เวลาคนเกิดมามีอุปสรรคถึงใจขัดข้องขึ้นมา เราน้อยเนื้อต่ำใจๆ...ก็เราทำมาทั้งนั้นนะ เราทำมาทั้งนั้น เราทำมาทั้งนั้น ถ้าเราทำมาทั้งนั้น เราแก้ไข แก้ไขเพราะปัจจุบันนี้เรามีสติปัญญา มีสติปัญญาเกิดเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา

จะศาสนาใดก็แล้วแต่ ทุกศาสนาสอนให้เป็นคนดี ถ้าสอนให้เป็นคนดี คนดีก็ดีในวัฏฏะนี้ไง แต่ถ้าเราจะประพฤติปฏิบัติขึ้นมา เราจะประพฤติปฏิบัติ ถ้าเรามีความมั่นคงของใจ เวลาปฏิบัติมา พอจิตมันสงบเข้าไป จิตมันผ่อนคลายๆ จิตสงบเข้ามานี่สมาธิ ความผ่อนคลายมันมีหลายระดับชั้นนัก ความผ่อนคลายอย่างนี้มันผ่อนคลายหมองไปด้วยอุปกิเลส ผ่อนคลายด้วยการเวียนว่ายตายเกิดไง

แต่เวลาประพฤติปฏิบัติขึ้นไปถึงที่สุด เวลามันผ่านกามราคะไปแล้ว เวลามันใส มันเศร้าหมองมันผ่อนคลาย มันเศร้าหมองมันผ่อนคลาย เวลาประพฤติปฏิบัติทุกชั้นเจริญใจนะ เวลาทุกชั้น

เจริญใจ เราอาบเหงื่อต่างน้ำเพื่อดำรงชีวิต เวลาประพฤติปฏิบัติ สติสักตัวหนึ่ง สมาธิสักกนิคหนึ่ง ที่มาขโลมใจเรามันหามาจากไหน แล้วคนที่ไม่เคยเจอ มันไม่เคยเจอมันเป็นอย่างไร คนเคยเจอ แล้ว คนเคยสุขสำราญ คนมีสถานะ แล้วสมบัติเรามันหายไป มันทุกข์ร้อนขนาดไหน

เวลาจิตไม่เคยสงบเลย มันก็ไม่ว่าอะไรเป็นธรรมโอสถ อะไรเป็นสิ่งที่มันขโลมหัวใจ เราขโลมหัวใจเราก็หาสิ่งภายนอก เวลาเราตกทุกข์ได้ยากขึ้นมาเราก็มีแค่ปลอบประโลมใจกัน เราก็ให้กำลังใจกัน นั่นไง

แต่เวลาจิตมันสงบเข้าไป คุณก็สุขอื่นใดเท่ากับจิตสงบไม่มี มันสงบ มันร่มเย็นของมัน มัน เป็นความมหัศจรรย์ ถ้าใครเป็นสมาธิ จิตใครทำความสงบของใจได้นะ มันจะไปฝังใจอันนั้น แล้วมันจะเป็นความมหัศจรรย์ ความมหัศจรรย์มันพูดออกมาไม่ได้เลยแหละ แต่เวลาใครทำได้ แล้ว พอพูดถึงมันซาบซึ้ง แล้วเวลาปฏิบัติมันก็อยากได้อย่างนั้น อยากได้อย่างนั้น นี่ความอยาก ได้อย่างนั้น

คนเราทุกข์จนเจริญใจ เขาต้องอาบเหงื่อต่างน้ำเพื่อดำรงชีวิต หาปัจจัย ๔ มาเพื่ออาศัย ดำรงชีวิตของเขา นักปฏิบัติเรา สติสักตัว สมาธิสักตัว สิ่งที่เป็นปัญญาสักตัวมันอยู่ไหน เวลา ได้มา ได้มาเป็นนามธรรม ได้มาอยู่กับเรา เห็นไหม ธรรมทั้งหลายมาแต่เหตุ ความได้มา ทุกข์จน เจริญใจ เคนจกรรม นั่งสมาธิภาวนาด้วยสติ ด้วยความขยันขันแข็งหัวใจ อย่าให้มันคิดมาก เวลามันคิด มากก็ปลอบใจมัน “เอ็งอย่าคิดอย่างนี้สิ ข้าทุกข์มากนะ เอ็งลากเข้าไปไหน เอ็งลากเข้าไปไหน ทำไมมันทุกข์ขนาดนี้” นี่มีสติขยันขันแข็งไว้แล้วเราเคนจกรรม นั่งสมาธิภาวนา

เคนจกรรมเพื่อคำบริกรรมให้จิตมันเกาะไว้ๆ เวลามันคลายตัวออก คลายตัวออก เห็น ใหม ความคิดมันเกิดดับ ความคิดมันคิดขึ้นมามันเกิดดับ พอมันเกิดดับ ทั่วๆ ที่เวลาคนทุกข์ ขนาดไหน เขาจะทำร้ายตัวเองขนาดไหน มีคนขยันขันแข็งไว้ด้วยสติ เวลาเขาผ่อนคลาย เวลาเขาผ่อนคลาย มันไปไหนล่ะ

สิ่งใดเป็นอนิจจัง สิ่งนั้นเป็นทุกข์ สิ่งใดเป็นทุกข์ สิ่งนั้นเป็นอนัตตา ความเป็นอนัตตา ของมัน แต่สิ่งนี้มันก็เผาผลาญเราแล้ว อนัตตาความเป็นไปของมันในตัวมันเองมันเผาผลาญเราแล้ว เผาผลาญเราแล้ว เผาผลาญเราแล้ว เผาผลาญเราแล้วอยู่ที่นี่ เราทำบุญกุศลเพื่อให้จิตใจของเรามีอำนาจวาสนา บารมี ถ้ามีอำนาจวาสนาบารมีมันจะมีขันติ ขันติธรรม ขันติธรรมคือขยันขันแข็งไว้ก่อน สิ่งใดทำไม่ได้

ก็ยับยั้งไว้ก่อน ทนได้ ว่าอย่างนั้นเถอะ ทุกข์คือความทนอยู่ไม่ได้ ที่ว่าความทุกข์ ทุกข์คืออะไร
นั่งนานๆ ก็ทนไม่ได้แล้ว ต้องพลิก

ทุกข์คือความทนอยู่ไม่ได้ เราทนอยู่ไม่ได้ เราโดนสิ่งใดเผาผลาญอยู่ เราทนไม่ไหว เราทน
ไม่ไหว เห็นไหม เราสร้างอำนาจวาสนาบารมีของเรา มันมีขันติธรรม ขันติธรรมพทนอยู่ได้
ทนอยู่ได้แน่ แล้วเรามีคำบริกรรม ทนอยู่ได้แล้วจับมันได้ จับ จับหัวใจเรานี้แหละ จับความรู้สึก
เรานี้แหละ

เขาคูจิตๆ กัน เขาคูอารมณ์ความรู้สึก คูโอ คูวัน ใจ แต่ของเรา ความร้อนมันเผาเผา เรา
มีสติมีปัญญาของเรา เราดูของเรา คูอารมณ์ความรู้สึก เวลามันวาง มันวาง เพราะมันทำทะลุเข้าไป
ไป เปลือกส้ม ซื่อส้มมาไม่มีใครกินเปลือกส้มเลย เขาแกะเปลือกทิ้ง เขาจะกินเนื้อส้ม ซื่อส้มมาก็
แกะเปลือกส้มทิ้ง อารมณ์ความรู้สึกมันเป็นประโยชน์ไหม

ถ้าคน เด็กมันเกิดมาไปบ้า เขาต้องพยายามรักษาของเขา นี่ก็เหมือนกัน สิ่งที่มีมันเป็น
เปลือกส้มมันก็เป็นประโยชน์ใจ มันเป็นประโยชน์เพราะมันเป็นการสื่อสาร ชั้น ๕ รูป เวทนา
สัญญา สังขาร วิญญาณ สัญญา สัญญาการศึกษา สุตมยปัญญา คั่นคว่ำ วิเคราะห์วิจัยนี้เป็นสัญญา
สัญญา เราวิเคราะห์วิจัย เราวิเคราะห์เรื่องอะไร เราวิจัยเรื่องอะไร แล้วมันวิจัยมันวิเคราะห์ไป
เรื่อย ข้อมูลมันมากขึ้นไปเรื่อย มันลึกซึ้งไปเรื่อย มันลึกซึ้งไปเรื่อย มันมีสัญญา มีพื้นฐาน มันมี
พื้นฐานของมัน

เราศึกษาธรรมชาติขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเราก็ศึกษาด้วยสัญญา ศึกษาด้วย
ความจำ สัญญา สังขาร ความคิด ความปรุง ความแต่ง วิเคราะห์วิจัยของเรา เวลาปฏิบัติ ให้อะไร
ที่ว่าวิเคราะห์วิจัย เปลือก ใครไปเคี้ยวเปลือกขมนะ ซื่อส้มมา อ้าว! เราปอกเปลือกส้มไว้แน่ แล้ว
เอ็งกินเปลือกส้มนะ ข้าจะกินเนื้อส้ม

นี่ไง สิ่งที่เราวิเคราะห์วิจัยมา สิ่งที่เป็นประโยชน์ๆ มันเป็นประโยชน์ทั้งนั้นแหละ แต่
เวลาจะภาวนา เปลือกส้มเขาไม่กิน แต่เราทะลุเปลือกส้มเข้าไป เราก็ต้องมีสติปัญญา เรามี
สติปัญญาของเราละ สิ่งนี้เป็นประโยชน์ไหม? เป็น เป็นประโยชน์กับโลก แต่ตอนนี้เราจะ
ประพฤติกปฏิบัติ จิตเดิมแท้ที่ส่องไส ปฏิสนธิจิต จิตที่เวียนว่ายตายเกิด เราจะรู้จัก เราจะสัมผัสใจ

เขาไปอินเดียกัน ไปสังเวชนียสถานทั้ง ๔ ไประลึกถึงองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เราพุทธโรๆ เราจะเข้าไปถึงพุทธะของเราเองเลยละ ถ้ามันผ่านเปลือกส้มนั้นเข้าไปมันก็เป็นเนื้อส้ม สิ่งที่เป็นสัญญา ศึกษาๆ มา ศึกษามาเป็นสัญญาทั้งนั้นแหละ แล้วเวลาปฏิบัติมันก็จินตนาการแล้ว “เป็นอย่างนั้นนะ” รู้ไปหมด เพราะรู้ไปหมด รู้ก่อน รู้โจทย์แล้ว สอบแล้วไม่ได้เลยเพราะว่าเขาไม่ให้คะแนน เพราะมันรู้ไปก่อน รู้ล่วงหน้า แล้วเวลาทำ เวลาจะทำก็ทำสัญญา ทำให้เหมือน แล้วมันเหมือนจริงไหม ถ้ามันเหมือนจริงนะ รสของธรรมชาติซึ่งรสทั้งปวง ถ้ามันจริง เวลาสงบมันสงบนะ เวลาสงบขึ้นมามันจะมีความร่มเย็นของมัน

จิตเดิมแท้นี้ฟ่องใส เวลาพิจารณาไป เวลามันฟ่องใสมันจะฟ่องใสขนาดไหน ฟ่องใสใครไปรู้ว่าฟ่องใส ใครไปรู้ ถ้าเป็นสมาธิใครไปรู้ฟ่องใส มันจะสว่างขนาดไหน มันจะฟ่องใสขนาดไหน จิตรู้ทั้งนั้นแหละ ถ้าจิตไม่ออกรู้ ความฟ่องใส พระอาทิตย์มันสว่างอยู่นั่นนะ พระอาทิตย์ก็พระอาทิตย์ พระอาทิตย์ให้พลังงาน แล้วใจของเรามันก็ให้พลังงานอยู่ พลังงานมันส่งออก นี่จิตเดิมแท้ สัญชาติญาณของมนุษย์ การเกิดหัวใจนี้สำคัญที่สุด แล้วมันเกิดขึ้นมาเป็นเรา สิ่งที่เป็นเรา องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าให้ทวนกระแสกลับไป พระพุทธศาสนาคือทวนกระแสกลับไป ทวนกระแสกลับด้วยสติด้วยปัญญา ถ้าทวนกระแสกลับด้วยสติด้วยปัญญา

คนคนหนึ่ง ในบรรดาสัตว์ ๒ เท้า องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าประเสริฐที่สุด ในบรรดาสัตว์ ๒ เท้า คนคนหนึ่ง เจ้าชายสิทธัตถะเวลามาพิจารณาอัสวักขยญาณชำระล้างอวิชชาไปแล้ว นั่นละมหาบุรุษ แล้วคนคนหนึ่ง เราก็เป็นคนคนหนึ่งไง เราก็สามารถทำได้ไง

เราศึกษามาทางวิชาการเป็นสัมมาอาชีพะ เราเกิดมาทำมาหากินเพื่อเลี้ยงชีพ เลี้ยงชีพขึ้นมา พอเลี้ยงชีพขึ้นมา เราเลี้ยงชีพขึ้นมามันมีความสุขความทุกข์ขนาดไหน มันก็เป็นความสุขความทุกข์ประจำโลกอย่างนี้ แต่ถ้าเรามีสติมีปัญญา เราจะแสวงหาของเรา ทำมาหากินเราก็ทำมันเป็นอรรถสมบัติ สมบัติส่วนตนไง มันเป็นปัจจัยตั้ง เป็นสันติภูมิโกที่จิตดวงนั้นมันได้สัมผัส แล้วจิตได้สัมผัส คุณิ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรมขึ้นมา ในบรรดาสัตว์ ๒ เท้า องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าประเสริฐที่สุด

ประเสริฐดี ประเสริฐเพราะอะไร เพราะรู้สัตว์ขันธ์สัตว์ รู้สัตว์ขันธ์สัตว์เราจะไปรู้ที่ไหนละ คุณิ เวลาเขาเอาสัตว์เข้าฟาร์มเพื่อไปเชือด จะรู้สัตว์ขันธ์สัตว์อย่างนั้นใช่ไหม จะขนกันไปอย่างนั้นใช่ไหม... ไม่ใช่

รื้อสัตว์ขนสัตว์คือสัตว์ผู้ซ่อง แล้วใครเป็นคนซ่อง ใครเป็นคนซ่อง เวลาดีใจก็ใจนี้ดีใจ เวลาเสียใจก็ใจนี้เสียใจ เวลาทุกข์ก็ใจนี้เป็นคนทุกข์ ใครเป็นคนซ่อง วัตถุประสงค์ใหม่ สสารมันทุกข์ใหม่ ความทุกข์มันอยู่ที่ไหน ความทุกข์ก็คือหัวใจเรานี้ไง ความทุกข์ก็คือความซอกซำเจิบซำนี้ ใจนี้ไง สัตตนะนี้ไง ใจสัตว์ตัวนี้ไง ใจผู้ซ่องเขาไปยึดเขา ไปรับรู้เขา

รื้อสัตว์ขนสัตว์ รื้อสัตว์ขนสัตว์ที่นี้ พุทธกิจ ๕ เข้าขึ้นมาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะเล็งญาณ เล็งญาณนะ สัตว์ตัวใดที่มีอำนาจวาสนา ถ้าไม่มีอำนาจวาสนาไปพูดเขาไม่ฟัง ไปพูดคนละเรื่องเลย นรกสวรรค์เรายังไม่เชื่อเลย สัตว์ตัวใดมีอำนาจวาสนา แล้วเขาจะหมดโอกาสจะไปโปรดสัตว์นั้นก่อน ไปโปรดสัตว์นั้นก่อน เพราะเขามีอำนาจวาสนา แล้วถ้าไม่ได้ไปโปรดเขา เขาจะหมดอำนาจวาสนา

เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไปบิณฑบาตนะ ไปกับพระอานนท์ มันมีทุกตะเจี๊ญใจไป ๒ คนเขานั่งขอทานอยู่ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเยี่ยมพระสรวล ยิ้ม ถ้ายิ้มต้องมีความหมาย พอยิ้ม พระอานนท์เป็นผู้ปฏิบัติภาทเห็นใจใหม่ กลับมาตอนเย็นตอนอุปัฏฐากก็ถามว่า “ตอนเช้าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบิณฑบาตไปยิ้มทำไม”

“เห็นทุกตะเจี๊ญใจสองคนนั้นไหม”

“เห็น เห็นพระเจ้าค่ะ”

“ทุกตะสองคนนั้น ถ้าตอนที่เขาได้เห็นองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าก่อนหน้านี้ อย่างน้อยเขาจะได้เป็นอนาคามี”

แต่เพราะรื้อสัตว์ขนสัตว์เวลามันไม่มี มันไม่พอใจ ฉะนั้น สองคนตายแต่เดิมเป็นเศรษฐี แล้วโดนคนใช้ โดนคนในบ้านหลอกหลวงจนหมดเนื้อหมดตัว แล้วเขาเล่นการพนัน จิตใจพอคนเรามันสูงส่งขนาดนั้นแล้วมันหมดตัว จากเศรษฐีนะ ต้องมาเป็นขอทานเพราะเล่นการพนัน คนใช้ทำลายทรัพย์สิ้นจนหมด มาเป็นขอทาน

พอเป็นขอทาน ขอทานเพื่อดำรงชีวิตไง ทีนี้ขอทานเพื่อดำรงชีวิต จิตใจมันมีแต่ความทุกข์ พุทธธรรมมันก็ไม่ฟังแล้ว พุทธธรรมนะ “เอาฐานะมันกลับมา เอาความเป็นเศรษฐีของมันกลับมา” มันจะคิดอย่างนั้นนะ นี่ไง เวลาเล็งญาณๆ เวลาประเสริฐประเสริฐอย่างนั้น ประเสริฐเพราะเล็งญาณ เห็นจิตใจดวงใดที่มีอำนาจวาสนา แล้วเขาจะหมดอายุขัย เขาจะมีปัญหา ไปเอา

ดวงนั้นก่อน แล้วมันเอาไม่ทัน มันเยอะมันแยะไปหมด นี่ไง ที่ว่าโปรดสัตว์ๆ เขาโปรดกันอย่างนั้น ไม่ใช่โปรดสัตว์ของเราหรอก โปรดสัตว์ของเรา โปรดตัวเองไง บิณฑบาตมา “ใส่บาตรฉันหรือเปล่า” สิ่งต่างๆ หาแต่ปัจจัยไง แต่หัวใจของคนละ

ดูเวลาหลวงตาท่านพูด เวลาท่านไป เราก็มอง หลวงตาท่านไปโครงการช่วยชาติเราก็อ่าท่านไปหาสตางค์ ท่านบอกไม่ใช่ อันนั้นมันปลายเหตุ คือธรรมะมันจะได้ออก ธรรมะๆ เอาหัวใจคน หัวใจคนมันสัมผัสธรรมะไง ให้เห็นว่าศาสนามันมีความสำคัญ ให้เห็นว่าศาสนาช่วยโลกได้ ให้เห็นว่าถึงคราวที่มันมีภัยต่างๆ ศาสนาก็เป็นประโยชน์ไง

เราก็บอก “พระลูกค่อมสังคม เอารัดเอาเปรียบ ไม่ทำอะไรเลย สังคมเขาต้องปากกัดตีนถีบ พระเอาสุขสบาย”

สุขสบายมันก็แค่ปัจจัย หัวใจมันสุขสบายที่ไหน หัวใจของคนที่ไม่แสวงหาทางออกมันสบายที่ไหน หัวใจ ถ้าหัวใจมันทุกข์มันยาก นั่นละเขามาทำกันตรงนั้นแหละ ศาสนา ธรรม โสภณารักษาที่นั่น จิตเดิมแท้ที่ส่องใส คุณิ ปฏิสันธิจิตที่เวียนว่ายตายเกิด การเวียนว่ายตายเกิดมันเวียนว่ายตายเกิดเพราะอะไรละ มันเวียนว่ายตายเกิดเพราะบุญกรรมนั่นละ ถ้าเวียนว่ายตายเกิดเพราะบุญกรรม เราก็บอกว่าถ้าเราเกิดมาแล้วมีแต่กรรมชั่ว เราเกิดมาแล้วมีแต่ความทุกข์ความเจ็บใจ แล้วกรรมดีไม่มีหรือ

กรรมดี ถ้าไม่มีกรรมดีไม่มาเกิดเป็นมนุษย์ ไม่มาเกิดเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา แล้วกรรมดีๆ มันอยู่ที่ไหนละ? กรรมดีอยู่ที่การกระทำ แล้วการกระทำพุทธโธละ หายใจเข้าและหายใจออก

เราบอกว่า “เราไม่มีอำนาจวาสนา เราทำอะไรไม่ได้”

มีลมหายใจใหม่ ถ้ามีลมหายใจอยู่ แล้วมีสติอยู่ เรานึกพุท มีลมหายใจอยู่ ลมหายใจออก เรานึกโธ มีลมหายใจ เรามีสติอยู่ เป็นอานาปานสติ เป็นพุทธานุสติ แต่เวลาเขาหายใจทิ้งเปล่าๆ เขาก็หายใจอยู่ แต่เขาไม่กำหนด มันเป็นอานาปานสติหรือเปล่าละ? มันไม่เป็น ไม่เป็นเพราะอะไรละ สัตตะผู้ซึ่งมันไม่ได้สนใจใจ จิตของเราไม่ได้สนใจใจ จิตของเรามันไม่ได้ประโยชน์ใจ

แต่ถ้าเราพุทโธขึ้นมา จิตของเราได้ประโยชน์ไหม เพราะจิตของเราเป็นผู้เกาะ จิตของเราเป็นผู้กำหนด จิตของเราเป็นผู้กระทำ มันถึงเป็นพุทธานุสติ มันถึงเป็นอานาปานสติ แล้วมันก็เป็นขึ้นมา

ลมพัดอยู่อย่างนี้ ลมมันก็พัดของมันอยู่อย่างนั้น มันไม่เป็นอานาปานสติ แต่ถ้าใจมันติดใจมันข้อง มันกำหนดขึ้นมา มันก็เป็นอานาปานสติ แล้วบอกว่า “เราไม่มีอำนาจวาสนา เราเกิดมาเราทุกข์จนเจ็บใจ”

แล้วมันไม่มีลมใช่ไหม เราไม่มีลมหายใจหรือ เราไม่มีสติปัญญาหรือ แต่สติปัญญามันไม่คิดตรงนี้ไง มันไปคิดแต่ปัจจัยเครื่องอาศัย คิดแต่ผลประโยชน์ไง มันว่าเป็นผลประโยชน์

เรามีข้าวของเงินทองเยอะแยะเลย แต่ถึงเวลาเราต้องพลัดพรากจากมัน มันเป็นประโยชน์กับเราไหม แต่เวลานบุญกุศลเป็นประโยชน์กับเรา เราทำมาเราสู้ เราได้ทำอะไรมาบ้างเรารู้ทั้งนั้นแหละ มันเป็นประโยชน์กับเรา กรรมดีๆ กรรมดีที่นี้ ทำดีที่นี้ ไปวัดไปวา เพราะมันต้องมีปฏิภาณ ผู้ให้ ผู้รับ มันมีผู้ให้ ผู้รับ มันก็มีผล มันมีเจตนา มีการกระทำ มีผลกระทบ มันมีไปหมดแหละ นี่กรรมทั้งหลายมาแต่เหตุ มันมีเหตุมีปัจจัยของมันทั้งนั้นแหละ ถ้ามีเหตุมีปัจจัยของเรา เราตั้งสติที่นี้ ทำที่นี้เพื่อประโยชน์กับเรา เพื่อประโยชน์กับเรา

ฟังธรรมๆ เพื่อเหตุนี้แหละ แล้วถ้าใครภาวนาขึ้นไป พอจิตมันสงบเข้าไปนะ มันจะเห็นว่าไอ้จิตเดิมแท้ส่องใสมันส่องใสอย่างไร แล้วมันส่องใสแค่ไหน ปฏิสนธิจิต จิตเดิมแท้ ปฏิสนธิจิต แต่ของเราวิญญูณ วิญญูณรับรู้ วิญญูณในจันท์ ๕ โสตวิญญูณ ฆานวิญญูณ จิวหาวิญญูณ วิญญูณนี้มันเป็นวิญญูณอายตนะ แต่ถ้ามันเป็นปฏิสนธิวิญญูณ วิญญูณเฉพาะตัวมันเอง แล้วถ้ามันสงบโดยตัวมันเอง นี่เป็นสัมมาสมาธิ วิปัสสนาเป็นขั้นเป็นตอนเข้าไปมันสำรอก มันคายของมัน สัมผัส สัมผัส สัมผัส ออกเป็นขั้นเป็นตอนขึ้นไปถึงตัวมันแท้ๆ เลยนะ

ตัวมัน เวลาตัวมันแท้ๆ มันไม่กระทบสิ่งใดเลย มันจับต้องได้ยากไง นี่จิตเดิมแท้ แล้วมันเศร้าหมอง มันส่องใสในตัวมันอยู่อย่างนั้นแหละ ถ้าจับได้สิ่งนี้ นี่ถึงที่สุดแห่งทุกข์ ถ้าจับได้จริง เห็นได้จริง เพราะอะไร อาสเวหิ จิตตานิ วิมุจฺจิสฺสูติ อาสเวหิ จิตเป็นผู้บรรลุนิ อาสเวหิ สิ่งที่เป็นอาสวชัยมันสิ้นไปจากใจ อาสเวหิ จิตตานิ วิมุจฺจิสฺสูติ จิตมันเป็นผู้วิมุตติ จิตมันพ้นออกไป ถ้าจิตมันพ้นออกไป จบ นั่นละจิตเดิมแท้ ถ้ามันเป็นจริง ภาวนาไปมันจะเห็นของมัน นี่เราฟังธรรมเพื่อเหตุนี้

แต่บอกว่าเราฟังธรรมๆ เพื่อเป็นชาวพุทธ เราฟังธรรมเพื่อเป็นบุญกุศล บุญกุศลก็สร้างสมขึ้นมา ถึงที่สุดถ้ามันทำได้มันเป็นประโยชน์กับเรา เป็นประโยชน์กับเรา แล้วจะได้เห็นประโยชน์จริงๆ

เราเห็นกันนะ เห็นวัดเห็นวา เห็นสิ่งปลูกสร้าง โอ้โฮ! วัดมันเจริญงอกงามอย่างนั้น สิ่งนั้นมันเจริญงอกงาม แต่ไม่ได้เห็นเลย เราพูดบ่อยมาก ศาสนาเจริญอีกหนหนึ่ง เจริญในใจของหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าพยากรณ์ไว้ กิ่งพุทธกาลศาสนาจะเจริญอีกหนหนึ่ง ถ้าไม่มีหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นมาเป็นผู้รื้อค้น ไม่มีคนวางข้อวัตรปฏิบัติให้เราประพฤติปฏิบัติตามกันมา มันจะไม่มีวงกรรมฐานอย่างนี้หรอก

วงกรรมฐานอย่างนี้มันต้องมีผู้นำ แล้วผู้นำก็หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นนำมา แล้ววางข้อวัตรปฏิบัติไว้ วางแนวทางไว้ให้เราเห็นร่องรอย ถ้าเราไม่เห็นร่องรอย เราจะเชื่อไหม คนที่ทำไม่ได้ผล คนที่ไม่มีมรรคมีผล เราจะเชื่อไหม แล้วถ้ามันมีมรรคมีผลอย่างนั้น แล้วเดินนำหน้าเราอยู่นี้ แล้วเราทำอะไรอยู่ ถ้าเรามีสติปัญญา เราคิดอย่างนี้เพื่อประโยชน์กับตัวเรา เอวัง